

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 16ης Νοεμβρίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Οικονομική και νομισματική πολιτική – Απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας πιστωτικών ιδρυμάτων – Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 – Άρθρο 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 42 – Ορισμοί – Έννοια του “πιστωτικού ιδρύματος” και της “άδειας λειτουργίας” – Χορήγηση δανείων χωρίς άδεια»

Στην υπόθεση C-427/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) με απόφαση της 21ης Ιουνίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά του

BG,

παρισταμένης της

Varhovna kasatsionna prokuratura,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, P. G. Xueieb και A. Kumin (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Ράντος

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Nijenhuis, Δ. Τριανταφύλλου και I. Zaloguín,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 42, του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2013, L 176, σ. 1).
- 2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε κατά του BG, ο οποίος κρίθηκε ένοχος για τη χορήγηση έντοκων δανείων σε δύο φυσικά πρόσωπα χωρίς να διαθέτει την απαιτούμενη προς τούτο άδεια.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 575/2013

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 5 του κανονισμού 575/2013 έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός και η οδηγία 2013/36/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 176, σ. 338),] θα πρέπει μαζί να θέτουν το νομικό πλαίσιο που θα διέπει την πρόσβαση σε δραστηριότητες, το εποπτικό πλαίσιο και τους κανόνες προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων (εφεξής από κοινού “ιδρύματα”). Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνδυάζεται με την εν λόγω οδηγία.»

- 4 Το άρθρο 1 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει στο πρώτο εδάφιο τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει ενιαίους κανόνες που αφορούν τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις προς τους οποίους οφείλουν να συμμορφώνονται τα ιδρύματα που εποπτεύονται δυνάμει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ σε σχέση με τα κατωτέρω στοιχεία:

- α) απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, λειτουργικού κινδύνου και κινδύνου διακανονισμού,
- β) απαιτήσεις περιορισμού των μεγάλων ανοιγμάτων,
- γ) μετά τη θέση σε ισχύ της κατ' εξουσιοδότηση πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 460, απαιτήσεις ρευστότητας που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία κινδύνου ρευστότητας,
- δ) απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα στοιχεία α), β) και γ) και με τη μόχλευση,

ε) απαιτήσεις δημοσιοποίησης.»

- 5 Το άρθρο 4 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) ως “πιστωτικό ίδρυμα” νοείται η επιχείρηση της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό,

[...]

3) ως “ίδρυμα” νοείται πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων,

[...]

26) ως “χρηματοδοτικό ίδρυμα” νοείται μια επιχείρηση πλην ιδρύματος, η κύρια δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην απόκτηση συμμετοχών ή στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που παρατίθενται στα σημεία 2 έως 12 και στο σημείο 15 του παραρτήματος I της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, [...]

[...]

42) ως “άδεια λειτουργίας” νοείται μια πράξη, οποιασδήποτε μορφής, των αρχών, από την οποία απορρέει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας,

[...]».

- 6 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2033 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019 (ΕΕ 2019, L 314, σ. 1) (στο εξής: τροποποιηθείς κανονισμός 575/2013), ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) ως “πιστωτικό ίδρυμα” νοείται η επιχείρηση της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

α) στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό,

β) στην άσκηση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα I τμήμα Α σημεία 3) και 6) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ 2014, L 173, σ. 349)], εφόσον ισχύει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα, αλλά η επιχείρηση δεν είναι διαπραγματευτής βασικών εμπορευμάτων και δικαιωμάτων εκπομπής, οργανισμός συλλογικών επενδύσεων ή ασφαλιστική επιχείρηση:

i) η συνολική αξία των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού της επιχείρησης είναι ίση με 30 δισεκατομμύρια [ευρώ] ή τα υπερβαίνει,

- ii) η συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού της επιχείρησης είναι χαμηλότερη από 30 δισεκατομμύρια [ευρώ] και η επιχείρηση αποτελεί μέρος ομίλου στον οποίο η συνολική αξία των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού όλων των επιχειρήσεων εντός του εν λόγω ομίλου, οι οποίες μεμονωμένα διαθέτουν στοιχεία ενεργητικού συνολικής αξίας κάτω των 30 δισεκατομμυρίων [ευρώ] και οι οποίες ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα I τμήμα A σημεία 3) και 6) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, είναι ίση με ποσό των 30 δισεκατομμυρίων [ευρώ] ή το υπερβαίνει, ή
- iii) η συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού της επιχείρησης είναι χαμηλότερη από 30 δισεκατομμύρια [ευρώ] και η επιχείρηση αποτελεί μέρος ομίλου στον οποίο η συνολική αξία των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού όλων των επιχειρήσεων εντός του ομίλου, οι οποίες ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα I τμήμα A σημεία 3) και 6) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ είναι ίση με ποσό των 30 δισεκατομμυρίων [ευρώ] ή το υπερβαίνει, όταν η αρχή ενοποιημένης εποπτείας σε διαβούλευση με το σώμα εποπτών το αποφασίσει προκειμένου να αντιμετωπίσει δυνητικούς κινδύνους καταστράτηγησης και δυνητικούς κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης,

για τους σκοπούς του στοιχείου β) σημεία ii) και iii), όταν η επιχείρηση αποτελεί μέρος ομίλου τρίτης χώρας, τα συνολικά στοιχεία ενεργητικού κάθε υποκαταστήματος του ομίλου τρίτης χώρας με άδεια λειτουργίας στην Ένωση περιλαμβάνονται στη συνδυασμένη συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού όλων των επιχειρήσεων του ομίλου».

- 7 Βάσει του άρθρου 62, σημείο 1, του κανονισμού 2019/2033, ο τίτλος του κανονισμού 575/2013 αντικαταστάθηκε από το ακόλουθο κείμενο:

«Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.»

Η οδηγία 2013/36

- 8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 42 της οδηγίας 2013/36 έχουν ως εξής:

«(2) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιέχει τις διατάξεις που αφορούν την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, την απόκτηση ειδικών συμμετοχών, την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης εγκατάστασης και του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, τις εξουσίες των εποπτικών αρχών του κράτους μέλους καταγωγής και του κράτους μέλους υποδοχής σε αυτό το πλαίσιο και τις διατάξεις που διέπουν το αρχικό κεφάλαιο και τον εποπτικό έλεγχο των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων. [...] Η παρούσα οδηγία θα πρέπει [...] να νοείται σε συνδυασμό με τον κανονισμό [575/2013] και θα πρέπει να συγκροτεί, από κοινού με τον εν λόγω κανονισμό, το νομικό πλαίσιο που θα διέπει τις τραπεζικές δραστηριότητες, το εποπτικό πλαίσιο και τους κανόνες προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων.

[...]

(42) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε διατάξεων του δικαίου των κρατών μελών σχετικά με ποινικές κυρώσεις.»

- 9 Το άρθρο 1 της οδηγίας ορίζει τα εξής:
- «Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες σχετικά:
- α) με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (από κοινού καλούμενες “ιδρύματα”),
- [...]».
- 10 Το άρθρο 3 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:
- «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:
- 1) “πιστωτικό ίδρυμα”: πιστωτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1) του κανονισμού [575/2013],
- [...]
- 22) “χρηματοδοτικό ίδρυμα”: χρηματοδοτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 26) του κανονισμού [575/2013],
- [...]
- 38) “άδεια λειτουργίας”: άδεια λειτουργίας όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 42) του κανονισμού [575/2013],
- [...]».
- 11 Το κεφάλαιο 1 του τίτλου III της οδηγίας 2013/36, το οποίο επιγράφεται «Γενικές απαιτήσεις πρόσβασης στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων», περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 8 και 9 της οδηγίας.
- 12 Το άρθρο 8 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άδεια λειτουργίας», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:
- «Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να έχουν λάβει άδεια λειτουργίας πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων τους. [...]»
- 13 Το άρθρο 9 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαγόρευση σε πρόσωπα ή επιχειρήσεις εκτός των πιστωτικών ιδρυμάτων της δραστηριότητας αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:
- «Τα κράτη μέλη απαγορεύουν σε πρόσωπα ή επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα να ασκούν, κατ’ επάγγελμα, τη δραστηριότητα της αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό.»
- 14 Η οδηγία 2013/36 περιέχει τον τίτλο V, ο οποίος επιγράφεται «Διατάξεις σχετικές με την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών» και του οποίου το κεφάλαιο 1 φέρει τον τίτλο «Γενικές αρχές» και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το άρθρο 34 της οδηγίας.

- 15 Το άρθρο 34 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Χρηματοδοτικά ιδρύματα», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος I μπορούν να ασκούνται στο έδαφός τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35, του άρθρου 36 παράγραφοι 1, 2 και 3, του άρθρου 39 παράγραφοι 1 και 2 και των άρθρων 40 έως 46, είτε μέσω της εγκατάστασης υποκαταστήματος ή μέσω της παροχής υπηρεσιών, από κάθε χρηματοδοτικό ίδρυμα άλλου κράτους μέλους, θυγατρική πιστωτικού ιδρύματος ή κοινή θυγατρική δύο ή περισσότερων πιστωτικών ιδρυμάτων, του οποίου το καταστατικό επιτρέπει την άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων και το οποίο συγκεντρώνει τις παρακάτω προϋποθέσεις:

[...].»

- 16 Τα σημεία 1 και 2 του παραρτήματος I της οδηγίας 2013/36, το οποίο επιγράφεται «Κατάλογος δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε αμοιβαία αναγνώριση», προβλέπουν τα εξής:

«1. Αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων.

2. Χορήγηση πιστώσεων, στην οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: η καταναλωτική πίστη, συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα, οι πράξεις αναδόχου εισπράξεως απαιτήσεων (factoring) με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η χρηματοδότηση εμπορικών συναλλαγών (συμπεριλαμβανομένου του forfeiting).»

Η οδηγία 2014/65

- 17 Το παράρτημα I της οδηγίας 2014/65 φέρει τον τίτλο «Κατάλογος υπηρεσιών και δραστηριοτήτων και χρηματοπιστωτικών μέσων». Το παράρτημα I περιλαμβάνει το τμήμα Α, το οποίο επιγράφεται «Επενδυτικές υπηρεσίες και δραστηριότητες» και ορίζει στα σημεία του 3 και 6 τα εξής:

«3. διενέργεια συναλλαγών για ίδιο λογαριασμό,

[...]

6. αναδοχή χρηματοπιστωτικών μέσων και/ή τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων με δέσμευση ανάληψης».

Το βουλγαρικό δίκαιο

Ο ποινικός κώδικας

- 18 Το άρθρο 252, παράγραφος 1, του Nakazatelen kodeks (ποινικού κώδικα) ορίζει τα εξής:

«Όποιος, χωρίς να διαθέτει άδεια προς τούτο, διενεργεί κατ' επάγγελμα τραπεζικές, ασφαλιστικές ή άλλες χρηματοοικονομικές πράξεις, παρέχει υπηρεσίες πληρωμών ή εκδίδει ηλεκτρονικό χρήμα, για τα οποία απαιτείται τέτοια άδεια, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από τρία έως πέντε έτη και δήμευση του ημίσεος της περιουσίας του κατ' ανώτατο όριο.»

Ο νόμος περί πιστωτικών ιδρυμάτων

- 19 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του *Zakon za kreditnite institutsii* (νόμου περί πιστωτικών ιδρυμάτων) (DV αριθ. 59, της 21ης Ιουλίου 2006), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: νόμος περί πιστωτικών ιδρυμάτων), ορίζει την έννοια της «τράπεζας» (πιστωτικού ιδρύματος) ως ακολούθως:
- «Νομικό πρόσωπο, η δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων για δικό του λογαριασμό και με δικό του κίνδυνο.»
- 20 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 3, του ανωτέρω νόμου ορίζει το «χρηματοδοτικό ίδρυμα» ως πρόσωπο το οποίο δεν αποτελεί ίδρυμα ή βιομηχανική εταιρία χαρτοφυλακίου και του οποίου η κύρια δραστηριότητα συνίσταται, μεταξύ άλλων, στη χορήγηση πιστώσεων με κεφάλαια μη προερχόμενα από καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια τα οποία έχει δεχθεί από το κοινό.
- 21 Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου προβλέπει τα εξής:
- «Προκειμένου ένα πρόσωπο να ασκήσει κατ' επάγγελμα τις δραστηριότητες του άρθρου 2, παράγραφος 2, σημεία 6, 7 και 12, και του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημεία 2 και 3, και εφόσον μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες αυτές αποτελούν ουσιώδεις δραστηριότητες για το πρόσωπο αυτό, πρέπει να έχει εγγραφεί σε δημόσιο μητρώο της [*Balgarska narodna banka* (κεντρικής τράπεζας της Βουλγαρίας) (BNB)]. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των ουσιωδών δραστηριοτήτων καθορίζονται με κανονιστική πράξη της BNB.»
- 22 Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου, για την άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας από την BNB.
- 23 Κατά την παράγραφο 4 των συμπληρωματικών διατάξεων του νόμου περί πιστωτικών ιδρυμάτων, ο νόμος μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις της οδηγίας 2013/36.

Η διαδικασία της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 24 Από τον Απρίλιο του 2016 έως τον Σεπτέμβριο του 2017, ο BG, υπήκοος Βουλγαρίας ο οποίος κατά το χρονικό εκείνο διάστημα ασκούσε τα καθήκοντα δημοτικού συμβούλου, χορήγησε σε δύο φυσικά πρόσωπα έντοκα δάνεια σε μετρητά.
- 25 Με απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2020, ο BG κρίθηκε ένοχος για τη διενέργεια τραπεζικών πράξεων κατ' επάγγελμα χωρίς να διαθέτει την άδεια που απαιτεί προς τούτο ο νόμος περί πιστωτικών ιδρυμάτων. Συνεπώς, με βάση, ειδικότερα, το άρθρο 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα, του επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης τριών ετών με τετραετή αναστολή καθώς και η ποινή της δήμευσης ορισμένων περιουσιακών στοιχείων των οποίων ήταν κύριος.
- 26 Η ανωτέρω απόφαση επικυρώθηκε κατ' έφεση με απόφαση της 15ης Απριλίου 2021. Ο BG άσκησε αναίρεση κατά της εφετειακής απόφασης ενώπιον του *Varhoven kasatsionen sad* (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία), το οποίο είναι εν προκειμένω το αιτούν δικαστήριο.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, βάσει των διατάξεων του *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (κώδικα ποινικής δικονομίας), μπορεί, μεταξύ άλλων, είτε να απαλλάξει τον κατηγορούμενο, εφόσον από τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης συνάγεται ότι δεν τέλεσε την πράξη που

του αποδίδεται ή εφόσον η πράξη αυτή δεν στοιχειοθετεί αδίκημα, είτε να μεταρρυθμίσει την εφευετική απόφαση χαρακτηρίζοντας την τελεσθείσα πράξη ως άλλο ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με την ίδια ή ηπιότερη ποινή σε σχέση με την ποινή που επισύρει το αδίκημα για το οποίο κρίθηκε ένοχος ο κατηγορούμενος.

- 28 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει όμως ότι, προκειμένου να κρίνει αν μπορεί να ασκήσει τη μεν ή τη δε από τις δύο ανωτέρω εξουσίες του, πρέπει προηγουμένως να διευκρινίσει το περιεχόμενο των ορισμών του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 42, του κανονισμού 575/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/36 και με το παράρτημα I, σημεία 1 και 2, της εν λόγω οδηγίας. Συγκεκριμένα, η ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων του δικαίου της Ένωσης είναι κρίσιμη για τον προσδιορισμό της πραγματικής έννοιας διαφόρων συστατικών στοιχείων του αδικήματος του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα και, ειδικότερα, της έννοιας του όρου «τραπεζική πράξη» που περιέχεται στο συγκεκριμένο άρθρο.
- 29 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εξηγεί, πρώτον, ότι, σύμφωνα με την πρακτική των βουλγαρικών δικαστηρίων και τη βουλγαρική θεωρία, η έννοια των στοιχείων αυτών διευκρινίζεται, στην εθνική νομοθεσία, σε μη ποινικούς νόμους, ιδίως δε στον νόμο περί πιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίοι διέπουν τις δραστηριότητες των τραπεζών και ορίζουν την έννοια όρων όπως «τράπεζα», «τραπεζική συναλλαγή», «τραπεζική δραστηριότητα» και «τραπεζική πίστωση». Εξάλλου, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο νόμος περί πιστωτικών ιδρυμάτων μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις της οδηγίας 2013/36.
- 30 Όσον αφορά την έννοια του όρου «τραπεζική δραστηριότητα», ο ανωτέρω νόμος αναφέρει ότι, όσον αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα, η δραστηριότητα αυτή συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων για δικό τους λογαριασμό και με δικό τους κίνδυνο. Ως εκ τούτου, κατά το αιτούν δικαστήριο, ο ορισμός της εν λόγω έννοιας είναι σύμφωνος προς τον ορισμό του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού 575/2013.
- 31 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, βάσει του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 13, παράγραφος 1, του νόμου περί πιστωτικών ιδρυμάτων, η άσκηση κάθε τραπεζικής δραστηριότητας, ιδίως δε η χορήγηση τραπεζικών πιστώσεων, χωρίς αδειοδότηση διά της χορηγήσεως άδειας λειτουργίας από την BNB στοιχειοθετεί ποινικό αδίκημα.
- 32 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι σε πολλές πρόσφατες αποφάσεις του έχει διευκρινίσει την έννοια της «τραπεζικής πράξης» κατά το άρθρο 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα. Συγκεκριμένα, στις αποφάσεις αυτές έχει κρίνει ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως τέτοια πράξη η κατ' επάγγελμα χορήγηση έντοκων δανείων με κεφάλαια τα οποία δεν προέρχονται από καταθέσεις του κοινού. Στο πλαίσιο των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι εν λόγω αποφάσεις, οι κατηγορούμενοι αθώωθηκαν για τον λόγο ότι η διάταξη αυτή είχε εφαρμογή μόνον στις τραπεζικές δραστηριότητες για τις οποίες προβλεπόταν καθεστώς αδειοδότησης διά της χορηγήσεως άδειας λειτουργίας.
- 33 Τέταρτον, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η χορήγηση πιστώσεων με κεφάλαια που δεν προέρχονται από τη δραστηριότητα αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό αποτελεί χρηματοοικονομική πράξη για την οποία το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του νόμου περί πιστωτικών ιδρυμάτων προβλέπει καθεστώς καταχώρισης σε μητρώο και όχι καθεστώς χορήγησης άδειας λειτουργίας. Η κατ' επάγγελμα άσκηση της δραστηριότητας αυτής χωρίς καταχώριση σε μητρώο δεν συνιστά ποινικό αδίκημα.

- 34 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς την ακριβή έννοια που πρέπει να αποδοθεί στον ορισμό του «πιστωτικού ιδρύματος» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού 575/2013. Συγκεκριμένα, διερωτάται αν η χρήση, στον εν λόγω ορισμό, του συνδέσμου «και», ο οποίος συνδέει τη δραστηριότητα που συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων από το κοινό με τη δραστηριότητα που συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων, σημαίνει ότι ένα πιστωτικό ίδρυμα χορηγεί δάνεια αποκλειστικά με κεφάλαια τα οποία αποδέχθηκε από το κοινό και ότι δεν μπορεί να χορηγεί δάνεια χρηματοδοτούμενα και με κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές, π.χ. από εισπραχθέντα έξοδα ή τόκους. Οι αμφιβολίες αυτές απορρέουν επίσης από τη ρητή απαγόρευση αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων από το κοινό, την οποία επιβάλλει το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/36 στα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από το γεγονός ότι το παράρτημα I, σημεία 1 και 2, της οδηγίας μνημονεύει χωριστά τις δύο ρυθμιζόμενες δραστηριότητες.
- 35 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι χρειάζεται διευκρινίσεις όσον αφορά την ερμηνεία του ορισμού της έννοιας της «άδειας λειτουργίας» ο οποίος περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού 575/2013. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, ο συγκεκριμένος όρος δηλώνει το έγγραφο με το οποίο παρέχεται το δικαίωμα άσκησης της δραστηριότητας που προβλέπεται στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού και της οδηγίας 2013/36. Πιο συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο εν λόγω ορισμός, ο οποίος αναφέρεται σε «μια πράξη, οποιασδήποτε μορφής [...] από την οποία απορρέει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας», καταλαμβάνει τόσο την αδειοδότηση μέσω της χορήγησης άδειας λειτουργίας, την οποία προβλέπει το εθνικό δίκαιο για τα πιστωτικά ιδρύματα, όσο και την αδειοδότηση μέσω της καταχώρισης σε μητρώο, η οποία αποτελεί το καθεστώς που προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο για τα χρηματοδοτικά ιδρύματα.
- 36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει ο ορισμός του πιστωτικού ιδρύματος που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του [κανονισμού 575/2013] την έννοια ότι η χρηματοδότηση των χορηγούμενων πιστώσεων πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια που το ίδρυμα δέχθηκε από το κοινό ή δύναται το πιστωτικό ίδρυμα να χορηγεί πιστώσεις χρηματοδοτούμενες και από κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές;
- 2) Πώς πρέπει να ερμηνεύεται η έννοια της “πράξη[ς], οποιασδήποτε μορφής [...] από την οποία απορρέει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας”, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του [κανονισμού 575/2013], και καλύπτει η έννοια αυτή τόσο το καθεστώς αδειοδότησεως διά της χορηγήσεως άδειας λειτουργίας όσο και το καθεστώς αδειοδότησεως διά της καταχώρισεως σε μητρώο όσον αφορά τις πιστωτικές εργασίες;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 37 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε να εξετασθεί η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Προς στήριξη του αιτήματός του, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η υπόθεση

της οποίας έχει επιληφθεί έχει επείγοντα χαρακτήρα, δεδομένου ότι οι πράξεις που αποδίδονται στον BG ανάγονται στο 2016 και η διάρκεια της κύριας δίκης συνεπάγεται τον κίνδυνο προσβολής του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη.

- 38 Στις 14 Ιουλίου 2022 το πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, ότι δεν συνέτρεχε λόγος να γίνει δεκτό το σχετικό αίτημα, για τον λόγο ότι δεν πληρούνταν η προϋπόθεση του επείγοντος που προβλέπεται στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 39 Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 575/2013, την ερμηνεία του οποίου αφορά η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.
- 40 Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο είναι ωστόσο αρμόδιο να αποφαινεται επί των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως που αφορούν διατάξεις του δικαίου της Ένωσης σε περιπτώσεις στις οποίες, έστω και αν τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης δεν εμπίπτουν ευθέως στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, οι διατάξεις του έχουν εφαρμογή βάσει του εθνικού δικαίου λόγω παραπομπής του εθνικού δικαίου στο περιεχόμενο των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 41 Πράγματι, σε τέτοιες περιπτώσεις, προς αποφυγή ερμηνευτικών αποκλίσεων στο μέλλον, υφίσταται οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης για ομοιόμορφη ερμηνεία των διατάξεων που προέρχονται από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 42 Συγκεκριμένα, η ερμηνεία από το Δικαστήριο διατάξεων του δικαίου της Ένωσης σε καταστάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους δικαιολογείται όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει ευθέως και ανεπιφύλακτα την εφαρμογή των διατάξεων αυτών σε τέτοιες καταστάσεις, προκειμένου να εξασφαλίζεται ομοιόμορφη αντιμετώπιση τόσο των εν λόγω καταστάσεων όσο και εκείνων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων (αποφάσεις της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 33, και της 10ης Σεπτεμβρίου 2020, Tax-Fin-Lex, C-367/19, EU:C:2020:685, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 43 Συναφώς, πρέπει ακόμη να υπομνησθεί ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι το εθνικό δίκαιο προβλέπει ευθέως και ανεπιφύλακτα την εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης πρέπει να προκύπτουν από την απόφαση περί παραπομπής [πρβλ. απόφαση της 27ης Απριλίου 2023, Banca A (Εφαρμογή της οδηγίας περί συγχωνεύσεως σε εσωτερική κατάσταση), C-827/21, EU:C:2023:355, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 44 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να ερμηνεύει το εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο του συστήματος δικαστικής συνεργασίας που θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2018, C και A, C-257/17, EU:C:2018:876, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), εξέθεσε τόσο τους λόγους για τους οποίους διερωτάται ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 575/2013 όσο και τη σχέση που υφίσταται μεταξύ του εν λόγω

κανονισμού και των επίμαχων στην κύρια δίκη εθνικών διατάξεων. Ειδικότερα, από τα συγκεκριμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο οφείλει να στηριχθεί στους ορισμούς που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κανονισμό προκειμένου να αποφανθεί επί της ουσίας στο πλαίσιο της διαδικασίας της κύριας δίκης.

- 45 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το βουλγαρικό δίκαιο προβλέπει ευθέως και ανεπιφύλακτα την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών σε καταστάσεις όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη και, επομένως, υφίσταται οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 46 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού 575/2013, το οποίο μνημονεύεται στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα και περιέχει ορισμό της έννοιας του «πιστωτικού ιδρύματος», τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2019/2033.
- 47 Πριν από την ανωτέρω τροποποίηση, ως πιστωτικό ίδρυμα νοούνταν η «επιχείρηση της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό».
- 48 Αφότου επήλθε η ως άνω τροποποίηση, ως «πιστωτικό ίδρυμα» νοείται η επιχείρηση της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που παρατίθενται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχεία α' και β', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013.
- 49 Οι εν λόγω δραστηριότητες συνιστανται, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', «στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό» και, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο β', «στην άσκηση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι τμήμα Α σημεία 3) και 6) της οδηγίας [2014/65]», υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- 50 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, αφενός, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, ο ορισμός της έννοιας του «πιστωτικού ιδρύματος» κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού 575/2013 είναι κρίσιμος για την ερμηνεία της ποινικής διάταξης βάσει της οποίας εκδόθηκε η καταδικαστική για τον BG απόφαση.
- 51 Αφετέρου, η καταδίκη αυτή αφορά πραγματικά περιστατικά τα οποία έλαβαν χώρα μεταξύ Απριλίου 2016 και Σεπτεμβρίου 2017, ήτοι πριν από την έναρξη ισχύος της τροποποίησης που επέφερε στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του ανωτέρω κανονισμού ο κανονισμός 2019/2033.
- 52 Δεν αποκλείεται όμως η ανωτέρω τροποποίηση να είναι κρίσιμη υπό το πρίσμα της αρχής της αναδρομικής ισχύος του ηπιότερου ποινικού νόμου (*lex mitior*). Μολονότι η δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν παρέχει στοιχεία ως προς τον τρόπο με τον οποίο κατοχυρώνεται η εν λόγω αρχή στο βουλγαρικό δίκαιο, γεγονός παραμένει ότι αυτή, εν πάση περιπτώσει, κατοχυρώνεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την

Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 [πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Scoppola κατά Ιταλίας (n° 2), CE:ECHR:2009:0917JUD001024903, § 109] και στην οποία η Δημοκρατία της Βουλγαρίας είναι συμβαλλόμενο μέρος.

- 53 Υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να δοθεί απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η τροποποίηση την οποία επέφερε στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού 575/2013 ο κανονισμός 2019/2033.
- 54 Τέλος, και υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες θα πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, φαίνεται ότι ο BG δεν άσκησε καμία από τις δραστηριότητες του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο β', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013.
- 55 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013 έχει την έννοια ότι μια επιχείρηση εμπίπτει στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος», κατά το ως άνω άρθρο 4 παράγραφος 1, σημείο 1, μόνον όταν η δραστηριότητά της συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων με κεφάλαια προερχόμενα από καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια τα οποία έχει δεχθεί από το κοινό, αποκλεισμένης της περίπτωσης χορήγησης πιστώσεων με κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές.
- 56 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι στόχοι και ο σκοπός που επιδιώκει η πράξη της οποίας αποτελεί μέρος. Το ιστορικό της θεσπίσεως μιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης μπορεί επίσης να προσφέρει κρίσιμα στοιχεία για την ερμηνεία της (απόφαση της 16ης Μαρτίου 2023, Towercast, C-449/21, EU:C:2023:207, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 57 Όσον αφορά το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013, επισημαίνεται ότι αυτό περιλαμβάνει δύο στοιχεία, ήτοι, αφενός, την «αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων» και, αφετέρου, τη «χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό». Επιπλέον, τα δύο αυτά στοιχεία συνδέονται μεταξύ τους με τον σύνδεσμο «και».
- 58 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι επιχείρηση η οποία δεν ασκεί καμία από τις δραστηριότητες του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο β', εμπίπτει στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος», κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού, μόνον εφόσον η δραστηριότητά της συνίσταται, σωρευτικώς, στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό.
- 59 Επιπλέον, μολονότι δεν αποκλείεται η χορήγηση πιστώσεων από άλλες πηγές, πλην εκείνων που προέρχονται από την αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων από το κοινό, κατά κανόνα υφίσταται οπωσδήποτε σχέση μεταξύ της αποδοχής καταθέσεων και της χορηγήσεως πιστώσεων.
- 60 Τούτο επιβεβαιώνεται από τον σκοπό τον οποίο επιδιώκει το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013, ήτοι την παροχή ενός λειτουργικού ορισμού της έννοιας του «πιστωτικού ιδρύματος».

- 61 Συγκεκριμένα, η ανωτέρω διάταξη προέρχεται από το άρθρο 1, πρώτη περίπτωση, της πρώτης οδηγίας 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1977, περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/002, σ. 3).
- 62 Από το ιστορικό θεσπίσεως της ανωτέρω διάταξης προκύπτει ότι ο ορισμός της έννοιας του «πιστωτικού ιδρύματος» στηρίζεται στη λειτουργία που επιτελούν, μεταξύ άλλων, οι τράπεζες στη ροή του χρήματος των εθνικών οικονομιών, δεδομένου ότι το βασικό καθήκον τους συνίσταται στη σύνδεση της αποταμίευσης με την επένδυση, δηλαδή στη συγκέντρωση των κεφαλαίων και τον δανεισμό τους (πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας [πιστωτικού] ιδρύματος [COM(74) 2010 τελικό, σ. 6]).
- 63 Επομένως, μια επιχείρηση η οποία δεν αποδέχεται καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια από το κοινό και η οποία, ως εκ τούτου, χορηγεί πιστώσεις αποκλειστικά με κεφάλαια τα οποία προέρχονται από άλλες πηγές δεν εμπίπτει στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος» κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013.
- 64 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, μετά την τροποποίηση που επέφερε στον κανονισμό 575/2013 ο κανονισμός 2019/2033, στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, γίνεται πλέον λόγος περί επιχείρησης της οποίας η δραστηριότητα «συνίσταται σε οποι[α]δήποτε από [τις] ακόλουθ[ες] [δραστηριότητες]».
- 65 Πράγματι, ο νομοθέτης της Ένωσης απέφυγε, στο πλαίσιο της εν λόγω τροποποίησης, να αποσυνδέσει, στο ως άνω άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', τη δραστηριότητα που συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από τη δραστηριότητα που συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι οι δύο αυτές δραστηριότητες πρέπει να εκλαμβάνονται ως σύνολο. Εξάλλου, σε αντιδιαστολή με τη διάταξη αυτή, το ίδιο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο β', παραπέμπει στην άσκηση «οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες» που μνημονεύονται στο παράρτημα I, τμήμα Α, σημεία 3 και 6, της οδηγίας 2014/65.
- 66 Κατά τα λοιπά, όσον αφορά τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/36 και το παράρτημα I αυτής, επισημαίνεται, αφενός, ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, απαγορεύει ρητώς στα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα να αποδέχονται καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια από το κοινό, χωρίς να αναφέρει και τη δραστηριότητα που συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων, και, αφετέρου, ότι η αποδοχή καταθέσεων και η χορήγηση πιστώσεων μνημονεύονται χωριστά, στα σημεία 1 και 2 του παραρτήματος I. Εντούτοις, τούτο δεν ασκεί επιρροή στην ερμηνεία που γίνεται δεκτή όσον αφορά την έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος» κατά τον κανονισμό 575/2013.
- 67 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του τροποποιηθέντος κανονισμού 575/2013 έχει την έννοια ότι μια επιχείρηση εμπίπτει στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος», κατά το ως άνω άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, μόνον όταν η δραστηριότητά της συνίσταται, σωρευτικώς, στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό, με τη διευκρίνιση ότι οι καταθέσεις ή τα άλλα κεφάλαια που η εν λόγω επιχείρηση έχει δεχθεί από το κοινό προορίζονται για τη χορήγηση πιστώσεων, χωρίς να αποκλείεται η χορήγηση πιστώσεων και με κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

- 68 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν ο όρος «άδεια λειτουργίας» του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού 575/2013 έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει και το καθεστώς αδειοδότησεως διά της καταχώρισεως σε μητρώο όσον αφορά τις πιστωτικές εργασίες.
- 69 Προκαταρκτικώς, πρέπει να εξεταστεί το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το συγκεκριμένο ερώτημα.
- 70 Συγκεκριμένα, αφενός, κατά την επίμαχη στην κύρια δίκη ποινική διάταξη, ήτοι το άρθρο 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα, τιμωρείται, μεταξύ άλλων, «[ό]ποιος, χωρίς να διαθέτει άδεια προς τούτο, διενεργεί κατ' επάγγελμα τραπεζικές, ασφαλιστικές ή άλλες χρηματοοικονομικές πράξεις». Σύμφωνα με τις επεξηγήσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής μόνον όσον αφορά τις δραστηριότητες για τις οποίες προβλέπεται καθεστώς αδειοδότησεως διά της χορηγήσεως άδειας λειτουργίας.
- 71 Αφετέρου, σύμφωνα με τις ανωτέρω επεξηγήσεις, αν η χορήγηση πιστώσεων με κεφάλαια που δεν προέρχονται από τη δραστηριότητα αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό δεν αποτελεί τραπεζική πράξη, αποτελεί τουλάχιστον χρηματοοικονομική πράξη για την οποία το εθνικό δίκαιο προβλέπει καθεστώς αδειοδότησεως διά της καταχώρισεως σε μητρώο και όχι καθεστώς χορήγησης άδειας λειτουργίας, με αποτέλεσμα η κατ' επάγγελμα άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας χωρίς καταχώριση στο σχετικό μητρώο να μη συνιστά ποινικό αδίκημα.
- 72 Το αιτούν δικαστήριο φαίνεται να εκτιμά ότι η ερμηνεία της έννοιας της «άδειας λειτουργίας» κατά τον κανονισμό 575/2013 είναι κρίσιμη για την ερμηνεία της έννοιας της «άδειας» κατά το άρθρο 252, παράγραφος 1, του ποινικού κώδικα στο μέτρο που, εφόσον βάσει διασταλτικής ερμηνείας εμπίπτει στις εν λόγω έννοιες και το καθεστώς καταχώρισης σε μητρώο, η διενέργεια χρηματοοικονομικών πράξεων, όπως για παράδειγμα η διενέργεια συνήθων δανειοδοτικών πράξεων, θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως εμπίπτουσα στο προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή αδίκημα.
- 73 Συναφώς, όπως τόνισε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επισημαίνεται ότι η έννοια της «άδειας λειτουργίας», κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού 575/2013, πρέπει να ερμηνευθεί στο πλαίσιο του κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνει και την οδηγία 2013/36.
- 74 Η εν λόγω οδηγία, στο πλαίσιο του κεφαλαίου 1 του τίτλου III αυτής, ρυθμίζει τις γενικές απαιτήσεις για την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικού ιδρύματος. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να έχουν λάβει άδεια λειτουργίας πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων τους.
- 75 Αντιθέτως, όσον αφορά τα χρηματοδοτικά ιδρύματα στα οποία εμπίπτουν, κατά τον ορισμό του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 26, του κανονισμού 575/2013, οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα και των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται (αποκλειστικά ή μεταξύ άλλων) στη χορήγηση δανείων, η οδηγία 2013/36 θεσπίζει απλώς, στο πλαίσιο του τίτλου V, διατάξεις οι οποίες αφορούν την ελευθερία εγκαταστάσεως και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

- 76 Επομένως, οι προϋποθέσεις που διέπουν την αδειοδότηση χρηματοδοτικού ιδρύματος, κατά την έννοια του κανονισμού 575/2013, ρυθμίζονται αποκλειστικά σε εθνικό επίπεδο και, ως εκ τούτου, όσον αφορά τους όρους χορήγησης τέτοιων είδους αδειών, το περιεχόμενο της έννοιας της «άδειας λειτουργίας» κατά τον κανονισμό δεν είναι κρίσιμο για τη διαδικασία της κύριας δίκης.
- 77 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 78 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/2033 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019,

έχει την έννοια ότι:

μια επιχείρηση εμπίπτει στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος», κατά το ως άνω άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, μόνον όταν η δραστηριότητά της συνίσταται, σωρευτικώς, στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό, με τη διευκρίνιση ότι οι καταθέσεις ή τα άλλα κεφάλαια που η εν λόγω επιχείρηση έχει δεχθεί από το κοινό προορίζονται για τη χορήγηση πιστώσεων, χωρίς να αποκλείεται η χορήγηση πιστώσεων και με κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές.

(υπογραφές)